

ZPRÁVA

O SLOVENSKOM EVANJELICKOM A. V. GYMNASIUM

VEĽKO-REVÜCKOM

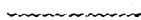
na rok školský 186⁴/₅.

Sostavil

AUGUST HORNISLAV ŠKUMILTY,

n. t. č. gymn. Spravca.

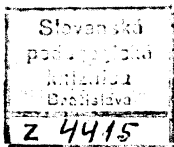
Obsah: I. Ústrojnosť slov. ev. a. v. Gymn. Vef.-Rev. — II. Nové pokroky. — III. Výkaz obetí. — IV. Ďalšie potreby. — V. Rozvrh učebných predmetov. — VI. Soznam žiakov. — VII. Didaktrum. — VIII. Štipendium. — IX. Vedecké prostriedky. — X. Alumnia. — XI. Pamäti. Oznam.

Až posiaľ pomáhal nám Hospodin
Ce z nivoče, cez bojov divých krútnavy;
Dal čuť nám polnoc úžasných rabstva hodin,
I videť dal svitania novej slávy;
Poddal smrti storaz a vzkriesil storaz znovu
Mat velikej rodiny óstralej;
Pomáhal snovať velikú dejov osnovu
Nám, až posiaľ! a ďalej? — nuž ďalej!

Lípa, 1864. VIII.

Andrej Sládkovič. »

I.

Ustrojnosť

Slovenského evanj. Aug. Vyzn. Gymnasia

Vel'korevúckeho.

§. 1. Úvod.

Zásada reformacie každému národu právo dáva, vzdelávať sa najprimeranejším prostredkom materinskej reči.

Vzásade tejto usrozumení milovníci evanjelickej cirkve a slovenského národa s Božou pomocou zakladajú a ustrojujú v lone cirkvi evanjelickej a. v. Vel'korevúckej prvé slovenské evanjelicke Gymnasium.

§. 2. Cieľ.

Cieľ slovenského evanj. Gymnasia Vel'korevúckého je: prostredkom vyučovacej reči slovenskej vychovávať v duchu evanjelickeho vierovyznania vzdelancov, ktoriby na dedičnej roli cirkevnej a národnej ako spôsobilí, ochotní a verní delníci vystúpili.

§. 3. Zakladateľ a podporovateľ.

a) Zakladateľom a patronom Gymnasia tohoto je každý evanjelik v Uhorsku ktorý najmenej 200 zl. r. č. a každé mravné teleso, ktoré najmenej 100 zl. r. č. v hotovosti složí do pokladnice gymnasiálnej, alebo dostatočným úpisom kapitál a úroky pre Gymnasium pojistí. Právo patronatu z ohľadu dedičov určí úpis.

b) Za Dobrodinca a podporovateľa školy prijíma sa každý, kto akoukoľvek obetou k udrôžvaniu Gymnasia prispeje.

§. 4. Patronátsky Konvent.

a) Patronátsky Konvent záleží zo zakladateľov a podporovateľov, — pod slobodne voleným predsedníkom, a jedným alebo dľa potreby viac zapisovateľmi.

b) Každý zakladateľ a podporovateľ má v Konventu poradný hlas, ale rozhodný hlas majú len zakladatelia. A sicc každý zakladateľ, či viac, či

menej obetoval, má len jeden hlas *). Správca gymnasiálny a riadní učbári majú tiež právo hlasovania.

c) Konvent drží sa riadne každoročne v čas letošných zkušok, a v páde mimoriadnej potreby kedykoľvek.

d) Do okresu patronátskeho Konventu náležia všetky záležitosti Gymnasia, ktoré z čiastky bezprostredne, z čiastky prostredne spravuje.

e) Bezprostredne volí dozorcov spravujúci gymnasiálny výbor, a sice z údov patronátu alebo z mužov, ku ktorým má dôveru; volí zapisovateľov, pokladníka, správcu školy, a sice tohoto na jeden rok alebo dľa náhľadu svojho i na viac rokov, volí knihovníka, musejníka, ephora alumnic, ædilisa a náčelníkov triednych.

f) V znamost bere a prijíma nových zakladateľov.

g) Potvrďuje alebo zavrhuje voľbu učbárov skrze výbor predložených, a vyvoleným dáva vocator.

h) Ustanovuje platy učbárov, didactra, taksy za alumniu a plat za svedctvo školské.

i) Potvrďuje učebný plán, ktorý skrze spravujúci výbor predložen byť má.

k) Zakony pre žiakov vydáva na náradu výboru.

l) Narádzenia vyšších cirkevných a politických právomocností v znamost bere, a kde treba na ne rozhodnúť, tam rozhoduje otázky v nich obsažené.

m) Prijíma zprávu skrze výbor predstrenú o učinkovaní celého gymnasia, odberá počty gymnasiálne a alumnické, ktoré predbežne výbor prezkúmal.

n) Každá premena stanov náleži Konventu.

o) Prostredne spravuje Gymnasium skrze spravujúci výbor, skrze gymnasiálnych Dozorcov, skrze gymnasiálneho správcu a ephora.

§. 5. Spravujúci Výbor.

a) Záleži zo školských Dozorcov ako predsedníkov, z 15 údov skrze patronátsky Konvent na tri roky vyvolených, jakožto prisediacich, a zo správca gymnasiálneho a učbárov. Zapisovateľa volí si sám výbor.

b) Shromažďuje sa na povolanie Hlavného alebo miestneho gymn. Dozorca.

c) Kvyneseniu platného uzavretia potrebná je prítomnosť aspon sedem údov, krem správcu a učbárov.

d) Volí dočasne učbárov a k potvrdeniu patronátskemu Konventu predstiera. V čas nudznej potreby ustanovuje námestníkov pre správcu, učbárov a pokladníka.

e) Na návrh učbárskeho sboru odobruje učebný plán

f) Ustanovuje školské učebné knihy, a stará sa o potrebné učebné prostredky, jako sú: sbierky, nástroje atď.

g) Ustanovuje jednotlivé platy alumnistov a na návrh učbárskeho sboru oslobodzuje z čiastky alebo celkom od platu alumnického a didactrov.

h) Pri polročných a verejných zkuškach bere dohľadáciu učast a na návrh učbárskeho sboru rozdáva odmeny.

i) Spravuje majetok školy, a dáva privolenie kde kapitalizovať sa má základina

k) Rozhoduje všetky nové výdavky.

*] Poznam. V tomto tá premena stala sa: že i cirkev i mesto V.-Revúca skrze 10 vyslancov majú byť zastúpené.

- l) Stará sa o alumniu.
- m) Zastáva a bráni učbárov pred krivdami; — naproti učbárom, keďby zameškávali svoje povinnosti, akby to po добрôte napravíť sa nedalo, zavedie pravotu pri patričných právomocnostiach.
- n) K nemu ide appelláta v súdnych a iných záležitostiach zo súdu učbárskeho.
 - o) On volí vyslancov školu zastupujúcich.
 - p) Odberá počty od pokladníka, ephora a správca.
 - r) Dáva každoročne obširnu zprávu o svojom účinkovaní do patronátskeho Konventu.

§. 6. Hlavní Dozorca.

- a) Vyhláshuje čas patronátskeho Konventu a školského výboru, a povoláva patrónov a údov výboru do zasadnutia, a je predsedníkom v zasadnutiach Konventu a výboru.
- b) Stráž drží nad právmi gymnasia a krivdy odstrániť hľadí.
- c) On je reprezentant ústavu z nitra i na vonok; — on podpisuje menom výboru alebo Konventu potrebné listiny.
- d) Pečuje aby ustanovenia výboru a Konventu patronátskeho uskutočnené boli.
- e) V páde rovnosti hlasov vo výbore alebo v patronátskom Konvente on rozhoduje.
- f) Dáva assignacie na všetky výdavky krem ustalených plátov učbárskych.
- g) On má mať náležitú vedomosť pokladnice, ktorú kedykolvek môže dat inventovať.

§. 7. Miestny Dozorca.

- a) V neprítomnosti Hlavného Dozorca vo všetkom zastupuje miesto jeho.
- b) U neho skladajú sa základné a dlžobné listiny, za ktoré je zodpovedný, zapisuje do osobitného protokolla všetky nové príspevky na Gymnasium, a hotové peniaze, ktoré on spolu s gymnasiálnym spravcom kvittoval, oddáva pokladníkovi.

§. 8. Zapisovateľ patronátskeho Konventu a Výboru.

- a) Značí uzavrenia patronátskeho a výborového Konventu a zhotovuje riadnu zápisnicu.
- b) Z ubodnovnenej zápisnice patričné výtahy vydáva.
- c) Z naloženia gymnasiálneho Dozorca vyhotoví povolávacie listy na patričných údov do zasadnutia gymnasiálneho Výboru a patronátskeho Konventu.

§. 9. Pokladník.

- a) Prijíma všetky hotové dôchodky gymnasiálne, z čiastky prostredne, od miestneho Dozorca, z čiastky bezprostredne, menovite interessy a stále ročné príspevky, ktoré on i kvittuje.
- b) Od miestneho Dozorca a gymnasiálneho spravcu z počiatku roka dostáva soznam urokov, ročitých stálych príspevkov, ktoré a kedy inkassovať má.
- c) Vydáva, a sice platy učbárov na pojistenia prijímajúcich; všetky iné výdavky na assignáciu Dozorca

d) Všetky príjmy a výdavky vede a zapisuje podľa vzorky od výboru vydanej.

e) Peniaze podľa úpravy výboru kapitalizuje, a po oddaných ročných počtách tieto miestnemu Dozorcovi oddáva.

f) S dokončeným školským rokom zaviera počty, ktoré v mesiaci Septembri skrze výbor menovanému poverenictvu predloží k prezkúmaniu. — Na požiadanie ale Dozorcovu stav pokladnice kedykoľvek predstret má.

§. 10. Správca.

a) Správca vedie bezprostrednú správu nad gymnasiálnym ústavom, a sice jak nad vyučovaním, tak i nad káždou.

b) Volený býva z učbarov skrze patronátsky konvent.

c) Opatruje a v úradných dopisoch užíva gymnasiálnu pečať.

d) On prijíma žiakov, kde potrebné po predbežnej pri prítomnosti patričných učbarov zkuške, vyznačuje jím triedu, a zapisuje jich do matriky; on vydáva školské svedectva, a na žiadosť rodičov vypisuje polročné klasifikácie.

e) Prijíma a otvára všetky úradne príписы, ktoré týkajú sa školy, a na ne odpovedá, jestli k tomu nieje potrebná vedomosť celého učbarskeho sboru alebo aj výboru a patronátskeho Konventu.

f) On vedie náležitý denník z prijatých úradných dopisov, a tieto do archivu odložené v poriadku drží, — tak i odoslané dopisy poznačí do zápisnice, a sice menej dôležité len v obsahu, z vážnejších ale zachová úplný odpis.

g) Jeho povinnosť je uzavretia výboru jemu naložené do výkonu uviesť, kde potrebné i s pomocou učbarov.

h) On dáva úradné zprávy o vnútornom stave gymnasia patronátskemu konventu, cirkevným a kde toho potreba vyhladáva, i vyšším právomocnostiam svetským.

i) Na seniorálnom, districtuálnom a generálnom konvente, na koľko by výbor gymnasiálny iný poriadok neurobil, — zastupuje gymnasiium.

k) On spravuje kázeň školskú, v dôležitejších pádoch s poradou učbarskeho sboru alebo aj gymnasiálneho výboru.

l) Drží polročné zkušky vo všetkých triedach.

m) On povoláva učbarov do učbarskej porady a predsedá jím.

n) Kdeby zakýchkoľvek dostatočných príčin daktorý z učbarov riadne povinnosti svoje vyplniť nemohol, má postarať sa správca, aby na koľko len možno, vyučovanie mládeže ujmu netrpeľo.

o) Jestliby videl, že daktorí z učbarov nie tak si počína, akoby náležalo, — na chybu ho upozorní, a keďby to neprospeľo gymnasiáluemu Dozorcovi oznámi.

p) Ostatne v potahu ku svojim spoluučbarom je primus inter pares.

§. 11. Učbári.

A) Učbári napospol.

a) Predo všetkým pečovať majú o to, aby vo vedeckom vzdelávaní seba samých, — zvláste v tom oboru, ktorý jím sverený je, snažne pokračovali, pri tom ale i celým mravným obcovaním svojim za vzdelávateľný príklad mládeži slúžili.

b) Povinní sú hodiny k vyučovaniu ustanovené poriadne držať, a bez dôležitej príčiny nemeškať a neukracovať.

c) Keďby jim v tom dôležitá príčina na prekážke bola, majú to správcovi oznámiť.

d) Maju nielen pri vyučovaní, ale i krem školy na pilnosť a mravnosť žiactva bedlive dohliadať a chyby napravovať, — spozorované ale snáď väčšie nedostatky správcovi oznámiť.

e) Každý učbár vykonáva školskú kázeň v tých hodinách, v ktorých učí.

f) Jestli ho dôvera patronátskeho konventu za zapisovateľa, ephora, správca, alebo k iným povinnostiam vyvolí, — má to ochotne na seba prijať.

g) Riadni a pomocní učbári upozornenie, áno i napomenutie správcovo majú v bratskej dôvere prijať a nasledovať. Včom by sa jim snáď zdalo, že slušnú sťažnosť proti pokračovaniu správcovmu majú, nech to predložia gymnasiálnemu Dozorcovi.

h) Na požiadanie správcovo jemu pri úradných prácach ochotne majú byť na pomoci.

i) Z toho, čo jim či gymnasiálny Výbor, či patronátsky Konvent naloží, a vôbec z celého uradovania svojho sú zodpovední.

k) Do triednych knih svedomite značia, čo ku pochvale, alebo k hane jednotlivých žiakov slúži.

l) V učbárskej porade povinný je každý učbár účasť brať.

B) Náčelníci triedni.

a) Každá trieda má za náčelníka jedného z učbárov, ktorý v tejže triede povinný je najviac predmetov prednášať.

b) Náčelníkovi triedy náleži zvláštny pozor na pilnosť, poriadnosť a mravnosť žiactva v tejže triede, jako i kazeň pri menších prestupkoch.

c) Spraví triednu knihu, do ktorej krem vyše rečeného zvláste i zameškané hodiny vyloží a žiakov na odpoveď bere. Všeobecný súd v triede poznačí a každý mesiac porade učbárskej sdelí.

§. 12. Učbárska porada.

a) Zasadnutie drži riadne v prvú sobotu každého mesiaca, mimoriadne keď to spravca za potrebné uzná.

b) Jej údovia sú: pod predsedníctvom správcovým všetci riadni i mimo-riadni učbári, každý má rovnaký hlas, a uzaviera sa väčšinou hlasou.

c) Volí si zapisovateľa zo svojich údov.

d) Predmety učbárskej porady sú:

1) Soštavenie učebného plánu a význačenie školských knih, čo všetko predložiť sa má gymnasiálnemu výboru ku potvrdeniu.

2) Rozdelenie učebných predmetov medzi učbárov.

3) Rozvrh školských hodín.

4) Klassifikácia a preloženie do vyšších tried.

5) Zpravy náčelníkov triednych a jednotlivých učbárov, a dorozumenie o tom, ako sa nedostatkom pri jednotlivých žiakoch odpomáhať má.

6) Školská kázeň v pádoch, ktoré správca prednese.

7) Návrhy pred gymnasiálny výbor strany platu od jednotlivých alumnistov, — umenšenie alebo celkovité odpustenie didactrov, strany stipendií a vôbec čo k zvelebeniu ústavu uzná sa za primerané.

8) Návrh k doplneniu alebo premeneniu zákonov gymnasiálnych pred gymnasiálny výbor.

9) Narádza, ktoré knihy do knižnice gymnasiálnej zaopatrené byť majú.

§. 13. Ephorus Alumnie.

a) Ephorus je vždy jeden z učárov na jeden alebo podľa dobrozdania i na viac rokov ustanovený.

b) Postarať sa má o najprimeranejší spôsob zavedenia sbierok po celej krajine a v okolí.

c) Prijíma všetky príspevky na Alumniu, úroky od kapitálov, platy od Alumnistov.

d) Obstará svedomite všetko, čo k náležitému opatreniu chovancov náleži.

e) Zaopatrí gazdinu a potrebnú obsluhu, riad, drevo a jiné potrebné.

f) Vede inventár všetkých k alumnií prislúchajúcich vecí.

g) Alumnická sypáreň stojí pod osobitným správcom so zvláštnymi návodmi, dohľad ale na ňu i ephorus má, a vede z nej hlavne počty v počtách alumnických.

h) Zo všetkých príjmov a výdavkov vede svedomite počty a na konci roka predkladá gymnasiálnemu výboru ku potvrdeniu.

§. 14. Knižovník.

a) Prijíma dary v peniazoch a knihách a ku kúpeniu vyznačené ob jednáva.

b) Stály knihovník ustanovuje sa jeden z učárov.

c) Podľa obsahu roztrieduje knihy a tak i do katalogu poriadne zapisuje.

d) Obstaráva potrebnú väzbu kníh.

e) Vydáva na čítanie knihy v určitom čase, a od čitateľov nazpät prijíma.

f) On opatruje i zemevidy, vzorky krasopisné a ku kresleniu, prírodopisné a iné obrazy a z toho všetkého vede inventár.

g) Zpravu a počty každoročne výboru oddáva.

§. 15. Opatrovník Muzea.

a) Jedon z učárov prírodopisných vied, k tomu skrze patronátsky konvent zvolený, opatruje prírodopisné sbierky, a jako taký

b) či zakúpené, či nazbierané, či darom prijaté, sem náležiacie predmety do zápisnice poznačuje, roztrieduje a pred porušením opatruje a patričným učárom v čas potreby k upotrebeniu vydáva,— a starať sa o zvelebenie tohoto muzea.

c) Zpravu o stavu muzea podáva každoročne gymnasiálnemu výboru.

§. 16. Opatrovník gymnasiálnych budov. (Aedilis)

a) Skrze výbor k tomu splnomocnený bedlí na to, aby gymnasiálne budovy v celosti a v jednotlivých častiach v dobrom stave boly, a z toho ohľadu:

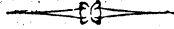
b) Menšie opravy, dva zlaté neprevyšujúce, sám obstará a na gymnasiálnu pokladnicu assignuje, väčšie však opravy oznámí gymnasiálnemu dozorstvu, patrične výboru a dľa jeho návodu prevede.

c) Vede inventár pohnuteľných vecí gymnasiálnych, krem zvýš vyložených.

d) Zprávu o svojom konaní podáva konventu cestou výboru.

§. 17. Poľah gymnasia k cirkevným právomocnostiam.

Gymnasium toto, pridržajúc sa svojho v § 2 vysloveného a vyznačeného ciela, stojí ostatne ku cirkevným právomocnostiam v tom istom pomere, v ktorom iné gymnasia v našom districte stojia.

II.

Nové pokroky.

Po predložení tým cieľom ústrojnosti nášeho gymnasia, jednak aby milí naši priatelia jasnejšie zobrazili si mohli tunajší život, jednak aby hlbší znatelia na zbadané snáď nedostatky a chyby zavčasu nás laskave upozornili, — ideme poznačiť ďalšie pokroky vo vývinu školy našej, — nadpriadajúci nit vypravovania tam, poč v našej laňajšej zpráve privedená bola.

Zpomenutú na str. 20. pod p. 6 kanonickú visitáciu, v prítomnosti z rozličných strán došlých rodičov mládeže a shromaždených patrónov školy vykonal skutočne Dôst. p. K. Máday Superintendent potisský, a síce tak že dňa 21 Junia 1864. držané boly v chráme Božom verejné zkušky s mládežou dňa 22-ho ale do povahy vzaté sú ostatne záležitosti ústavu.

Dej tento slávnostný stal sa pre nás z viacej ohľadov mnohovýznamným. — Skrze to, že prítomní rodičia presvedčili sa očite o prospechu synkov svojich, získal ústav náš na dôvere u obecnstva. Jeho Dôstojnosť pán Superintendent ale vyslovila s pochvalou o spôsobilosti učbárov i pokrokoch žiactva, a pri districtualnom, dňa 27 a 28 Julia v R. Sobote odbyvanom Convente podal tú zprávu: Že na Gymnasium Veľko-Revúckom vyučovanie mládeže podľa plánu generálneho Conventu deje sa základne. — Zádost učineno teda i požiadavkom právomocnosti cirkevnej. — A od tých čias i ti, ktorí nám nepriali a v predpojatosti svojej pochybovali, žeby prostredkom vyučovacej reči slovenskej mládež náležite vzdelávaná byť mohla, — počínajú o našom ústave spravodlivejšie súdiť.

Dva roky a štyri triedy gymnasiálne stály! „Cože ale ďalej?“ bola teraz otázka. Z jednej strany radilo sa, že po toľkom napnutí slabých síl nezaškodí vydýchnuť si; aby teda do času účinkovalo sa len prostredkom nižšieho Gynnasium. — Z druhej strany ozivaly sa túžobné, povzbudzujúce hlasy, nezastáť v započatom dobrom diele, ale hľadať nové pramene k rozmnoženiu dôchodkov gymnasiálnych. — No! pri uverejnení laňajšej zprávy nebolo ešte rozhodnúto: či ku jestvujúcim štyrom triedam s novým školským rokom bude môcť pristúpiť i piata?

Dňa 4 Aug. sišli sa národovci slovenskí zo všetkých strán do Sv. Martina ku druhému valnému shromaždeniu Matice Slovenskej, — sišli sa i podali si bratské pravice. Tu v priateľských kruhoch prišla reč i na Gymnasium

naše. „No! bratia, akože? či otvoríte na jaseň piatu triedu?“ zpytuje sa každý. „Tak svedčilo by sa a tak by sme radi,“ — my na to povieme — „ale verte, bratia, my sami nevládzeme ďalej!“ No, chvála milemu Bohu! tu videli sme, že nestojíme sami. — Nebolo treba mnoho dôvodov, — i bola nám zaručená všestranná pomoc, a ešte hneď tam započaly sa zbierky laskavých obetí na plat piateho učbára. — Následkom toho patronátsky Convent, dôveru skladajúc v ďalšiu pomoc Božiu a v podporu drahých bratov vo viere, odhodlal sa postúpiť o krok ďalej; a vo svojom dňa 10 Aug. 1864. držanom zasadnutí ustanovil otvorenie 5-tej gymnasiálnej triedy. Za piateho učbára vyvolený je Pavel Krman, ktorý za osem semestrov na akademiách Nemecka študujúc, pred krátkym časom navrátil sa do vlasti. — Že dôvera naša nezmylila nás, ukazuje výkaz behom roku došlych obetí. Ale tí, ktorí každý krok náš nepriaznivým okom sprevádzat zvykli, krútili hlavami: Ako je — vraj — možno, že už piatu triedu otvárame?! — A hotoví všetko hneď upodozrievať, chýrili do sveta, že to nejde pravou cestou, že musíme mať tajnú nejakú fundáciu. — Oj! áno, áno; máme my svoju, vám — nepravni podozrievači — neznámu základinu, a to je: neprebrané bohatstvo milosti Božej, — prebudená a oživená povedomosť cirkevno — národnia a kresťansko — bratská láska, ktorá nehľadá svojich vecí, ale pre blaho obecné hotová je obetovať všetko. — Na tomto základe stavíme my, — a veríme pevne, že i šťastne dostavíme svätosväté podujatie naše!

V ľahšej zpráve na str. 20. pripomenulo sa, že i v Liptove zbierajú dobrodincovia naši základinu na stipendium pre liptovských žiakov, na našom gymnasiu študujúcich. — Ku doplneniu toho, pre objasnenie vážnej záležitosti tejto aj pred vzdialenejším v. c. obecnstvom, a spolu aby sme cit hlbokkej vďačnosti našej i tu osvedčili, — dlužno doložiť aspon niekoľko slov. — Rudolf Homola, ako správca gymnasia, vyzval bol národovcov v Liptove, aby k povzbudeniu šľachetnej revnivosti medzi študujúcim mládežou sobierali základinu stipendiou na odmenu pilných a mravných žiakov z Liptova. Vyzvanie toto vzbudilo súcit vo viere — a rodofubom srdci ku štedrým obetiam vždy hotových bratov liptovských. Najmä Velebný pán Jan Lebocký, farár v Trnovei celou silou ujal sa veci svätej. — Nech hovoria tu vlastné slová jeho, aby, — kto nemal šťastie obcovat bližšie s týmto opravdovým Dobrotinom slovenským, aspon z tohoto poznal šľachetnosť úprimnej duše jeho. O do dňa 7 Dec. 1863. písal správcovi Gymnasia medzi iným toto: „Otcovskou starostou o Gymnasia vaše prejaté je v poslednom liste srdce Vaše. — Keby trampoty tieto jedine na Vašich ležaly plecach, neomylné by ste pod nimi klesnul, ale my Vám pri Božej pomoci padnúť a klesnúť nedáme: je to starosť nás všetkých; a preto hore rukávy a do práce všetci! — Dôkaz toho stoj tuto. Nárada Vaša strany Liptovského stipendia Jankovi Makovickému sdelená, tak útroby moje prejala, že som ani spať nemohol, pokiaľ som sa na ničom jistom neustálil. „Janko! — poviem — daj mi knižočku sviazat, pôjdem Liptovom po suplikačke;“ a za päť týždňov tak daril a korunoval Bôh moje kroky, že už mám v knižočke do štyr sto zl. rak. č. pojistené. Nemysleliby ste, ako sa Vám to preteká v zápiskach jedno nad druhé a menovite zemänstvo. Mes-to Hybbe vydalo základinu na 100 zl. rakússkych. Ak mi tak šťastne pôjdu veci, ako doposiaľ, v Májí máme iste šesť stovák. Teraz sa mi okolo sviatkov už všelijaké neodkladné práce nakopily, tak že už iba v Januári budem môcť vybehnúť, i to nie ako obecný supplikant rad radom, ale vždy len dva lebo tri dni týdeňne, a potom zase domov do práce cirkvi.“ —

No! ktožehy na toto nezvolal: Sláva Lehockému! Sláva Liptovu! Vo tri vrhy sláva!

Keď väčšia čiastka obetovaných milodarov už pohotove bola, sostúpili šľachetni dobrodincovia do spolku pod predsedníctvom Dôst. p. M. M. Hodžu, sporiadajúce stanovoy, dľa ktorých základinu túto Liptovského štípendiumu sami doma spravovať chcejú. — Prednosta spolku sdelil stanovoy tieto sprave gymnasiaľnej, a domnievame sa, že uverejnením aspon hlavných §§. v. c. obecnstvu vec milú preukážeme.

„§. 1. Spolok pre Liptovské štípendium má cieľ shromažďovať peňažitú pomoc a podporu pre študujúciach ev. A. V. mladíkov výlučne Liptovských, národnosti určite a osvedčenia slovenského, hodných toho i podľa zachovalosti mravnej i podľa pilnosti náukovej.

§. 2. Kdekoľvek by bolo a povstalo ev. A. V. nižšie, lebo celô gymnasium určite slovenskô s naučnou rečou slovenskou a smerom osvedčeným národnosti slovenskej a cirkvi evanj. lutheránskej, alebo v takom spôsobe nižšia a vyššia realka, alebo akýkoľvek vyšších náuk ústav v tom smere a spôsobe, všade tam mladíci, rodáci Liptovskí hodní toho, budú zo štípendiumu toho podporovaní. A poneváč na tento čas nemáme len jedno jedinô nižšie ev. A. V. gymnasium tohoto smeru, totiž vo V. Revúci, preto štípendiová táto podpora na-teraz mladíkom na tomto gymnásium študujúcim dávať sa má.

§. 3. Spolok tento sa postavuje na základe práv cirkve ev. A. V. krajiniskými zákonami a ochranné-dozorským právom Jeho Veličenstva zabezpečených, dľa ktorých evanjelická cirkve školské i cirkevnie svoje potreby sama si spolkovite a sborne zaopatruvat a spravovať a o vynaložení shromaždených, či peňažitých, či akýchkoľvek iných prostriedkov sama ustanovovať môže.

§. 4. Spolok tento sostavuje sa tým smerom a cieľom svojho trvania i konania, aby základina táto štípendiová všemožným pričinením údov tohoto spolku rástla, a aby jej dôchodky k cieľu vytknutému svedomite vynakladané byly.

§. 7. Základina Liptovského štípendiumu shromažduje sa z dobrovolných obetí, ktoré by Liptovskí obyvatelia akéhokoľvek vyznania učinili s výslovným doložením, že to na zveľad základiny tohoto štípendiumu obetujú. Potom shromažďuje sa táto základina zo svätoporúčenstiev takže s oným výslovným doložením. Konečne zo sbierok peňažitých, ktoré každý úd spolku vo svojom okrese sám zavedie, tak, ako mu to bude príležite a možno. K tomu cieľu každý úd výboru dostane sbierkový uhodnoverený hárok. Zvláštne vymenovaní sberatelia budú do uhodnoverených knižočiek svojich sbierať v okresoch jim vyznačených. Všetky sbierky, porúčenstvá a akékoľvek dôchodky — vyjmúc úrokov — prirážajú sa k základine.

§. 8. Správa spolku pre Liptovskô štípendium zaleží z prednosta, miesto-prednosta, zápisníka, pokladníka, protiúčtovníka a z dvoch výborov, užšieho a širšieho alebo spravujúceho a ustanovujúceho, a síce na 3 roky volených.

§. 19. Vo valnomshromaždení predkladá prednosta mladíkov študujúciach spolku pre štípendium riadne od patričných učiteľov odporúčaných. Valnô shromaždenia ustanovuje väčšinou hlasov, ktorým a ktorému kolkô štípendium sa dá. Väčšie štípendium záviset bude od vyznačenosti mladíkovej.

§. 20. Valnô shromaždenia vyhradzuje si právo, kadenáhle by toho dôkazy malo, že buď V.-Revúcko ev. A. V. slovenskô gymnasium, buď ktorýkoľvek učebný ústav, pre ktorý štípendium toto bude určenô — že by od vie-rovznania pravolutheránskeho odpadli, alebo národného opravdivého sloven

kého ducha nepestovali, — takovému ústavu dobrodenie toto odopriet a na druhý preniesť.

§. 21. Ak že by sa na ústavoch takých učebných alebo mladíci Liptovskí študujúci nenašli, alebo z ohľadu učebného, národného a náboženského za hodných štipendia uznaní neboli, teda si valnô shromaždenia od roka do roka ustanoví o tom, či sa určené na štipendium úroky a dôchodky ku istine pridajú, alebo či sa na tomže ústave učebnom inostolličným hodným žiakom štipendium dá.“

Daj to milý Hospodin, aby šľachetný tento príklad drahých bratov lip-tovských čím skorej na všetkých stranách milého Slovenska našiel tak horlivých a obetavých nasledovníkov!

Čo vznešená cirkev ev. a. v. Veľko-Revúcká za prvé toto slovenské evanjelické Gymnasium urobila, vyloženo je obšírnejšie v ľaňejšej zpráve našej, a táto jej zásluha s vďačnosťou zpomínaná bude vždy i u najďalšieho potomstva. — Slavné mesto Veľká-Revúca, ako mesto, ktoré, že predkovia oba-zretní, jednomyslní a k veľkým obetiam hotoví znali vykúpiť príhodný čas, z božského požehnania i v časných veciach nad mnohé druhé mestá v hojnejšej miere raduje sa, — stálo a pozeralo na nás ešte len obľalec. — Nie divu; nečybeli doma i na okolo neprajné duchy, ktorým záležalo na tom rozduchovať iskrú nedôvery proti novému ústavu. — Že vyššími školami, do ktorých početná mládež hrnie sa zo všetkých strán, nielen v duchovním ale i v hmotnom ohľade blahobyť tých miest, kde školy také kvitnú, mohutne napomáhaný býva, — vec je dávno mnohou skúsenosťou dosvedčená. Naše mesto ale presvedčenosť túto malo si ešte len z vlastnej zkušnosti nadobudnúť.

Po ubehnutí poltrefa roka, — výbor záležitostí gymnasia spravujúci s radosťou pozorujúc, že protivný vietor čo dň viac utícha, a statočné mešťanstvo, oboznamujúc sa s prospechom úprinného a snažného pôsobenia nášeho, — dôveru svoju k nám vždy zrejmejšie nakláňa: súdil byť na čase, aby sme sa i ku slavnému mestu Veľkej Revúci s prosbou našou o pomoc obrátili. —

A výsledok kroku tohoto je skvelý! — Slavný Magistrát a výbor mešťanský vo svojom dňa 19 Januára 1865 držanom zasadnutí, po všestrannom uvážení v prosbopise našom vyložených dôvodov, temer jednohlasne vyniesol nasledujúce uzavretie:

„Č. 16. Čítala sa prosba predstavených ev. slov. gymnásium V.-Revúckeho, v ktorej z jednej strany zprávu dáva, že gymnásium toto od 2^h roka pomocou ak okolitých miest, obcí, cirkvi a jednotlivých dobrodincov, tak i viac podporovacích ústavov už na päť gymnasiálnych tried zrostlo, s päť učbármi účinkuje a b. r. 120 žiakov počítuje; z druhej strany ale, že síly dosavadne ešte nie sú v stave všetkým potrebám z odpovedať, tým menej v organizácii tohoto gymnásium ďalej pokračovať a cieľom otvorenia VI-tej klasy 6-teho učbára povolať. Následkom toho obracia sa ku sl. mestu s tou prosbou, aby ústav tento v lone mesta účinkujúci k srdcu svojmu privíniť, jemu ročnú podporu vyznačiť a tým povolanie šiesteho profesora možným urobiť ráčilo. Udáva ďalej, že istá ostýchavosť prekažala tomuže gymnázium ku sl. mestu prosbe o pomoc sa obrátiť, pokiaľ nedokáže, že gymnásium toto

i na svet súce i v stave je vzdelanosť a dobrobyt mesta mnohostranne napomáhať:

Na základe týchto dôvodov uznáva mestský výbor i potrebu tohoto gymnasium i výhody, ktoré mešťanstvu poskytuje; vďačne ho za svoj ústav uznáva a k srdcu svojmu privínuje, a aby toto i skutkom dokázal jednodlase uzaviera: aby tomuto gymnásium cieľom platenia jedného riadneho profesora sedemsto zlatých r. č. ročne z kassy Handelskej mešťanskej, do kassy gymnasialnej v štvrtročných rátach počnúc od 1-ho Septembra bež. 1865-ho roku platené boly do toho času, pokiaľ tento výdavok jednotlivým mešťanom na bremä nepadne t. j. pokiaľ by sa na platenia z výš vyloženej summy jednotliví mešťania skladať nemuseli; ďalej do toho času, pokiaľ toto gymnasium v meste našom zostávať bude, tak, že v páde preloženia do iného mesta prestane všetká povinnosť tohoto uzavrenia.

Vymíňa si pritom mestský výbor, aby od mešťanských žiakov, krem dreva na kúrenie, žiadne didaktra platené neboly, ktorá výhoda sa i na tých žiakov vzťahovať má, ktorí za mešťanské deti na čary do gymnasium príjdu.

Strany práva na patronátskom konvente si mesto také práva podržuje, aké zdejšia ev. cirkev na tomže patronátskom konvente užívať bude.

Poneváž ale značná táto podpora sa len evanjelikov týka, vyslovuje mestský výbor zásadne, že i rim. kat. vyššie školy a vychovávacie ústavy, ktoré sa k mestu, našmu o pomoc a podporu uchádzať budú, podporovať chce.

Determinacia táto sa správe gymnasium slov. ev. V.-Revúckeho s podpisom a pečatou mesta richtára a notára vydať ustanovuje.

Vydali:

(m. p.)

Ondrej Vjest m. pr.

Mesta V.-Revúci richtár.

(m. p.)

Karol Štefančok, v. r.

mestský riadny zapisovateľ.

Ale podajedným v meste uzavretie toto nebolo po vôli. I hneď sbieraly sa po domoch podpisy a upravená bola žaloba pred županský úrad. Na to Jeho Osvícenosť pán hlavní Župán stolice gemerskej dostaviť sa ráčil, aby sám na mieste vyšetril vec. — I bol svolaný Magistrat a Výbor, kde statočné mešťanstvo poznovu rázne vystúpilo, potvrdiac i teraz veľkou väčšinou hlasov uzavretie svoje od 19-ho Januára.

Convent patronátsky v rukách majúc právoplatné uzavretie Slavného mesta, vyhlásil s nastávajúcím školským rokom otvorenie i 6-tej gymn. triedy a dňa 1. Aug. vyzvolený je za šiesteho učbára, a síce pre mathematiko—prírodné vedy, Jozef Kvetoslav Holub.

Týmto činom, keď už i slavné mesto Veľká-Revúca ústav náš vďačne za svoj uznalo, cítíme sa od týchto čias nielen v lone cirkve ale i mesta tohoto opravdové ako doma. Blizky čas ale ešte zjavnejšie ukáže, a ešte toto prítomné pokolenie vynesie súd: kto s blahobytom mesta mienil úprimne: či jeho rozumné a obozretné zastupiteľstvo, či tí, — ktorí v predpojatosti svojej z akýchkoľvek ohľadov uzavretie od 19-ho Januára zrušiť chceli?

III.

Výkaz.

Obetí na slov. ev. Gymnasium V.-Revúčke tým poriadkom, ako od 22 Júnia 1864. do 11 Aug. 1865 došli. ¹⁾

1) Základiny:

	r. č.	zl.	kr.
Pl. t. pán Adolf Reusz, hl. služny		100	
„ „ Fridrik Malatinský, pravotár		200	
„ „ Ľudovít Kubány, služny		200	
„ „ Ján Čipkay, statkár		200	
Slavné mesto Nemecká Lupča		100	
Pl. t. pani Bratia Peter a Dan. Makovický, kupci, na 200 zl. základinu 2-há a 3-tia ráta		100	
„ pán Koloman Kubíny, statkár		100	
„ „ Mikuláš Szentivany, „		100	
„ „ Ján Botto, zememerač, na 200 zl. základinu		50	
„ „ Ján Krekač, mešťan ako živý pomník v Pešti svojej zosnulej v Pánu céry		100	
„ „ Ján Pepich, spravca maše na Trojehyodách		150	
„ „ Jozef Czochius st., radný mešťan v Ľubietovej		200	
„ „ Jozef Czochius ml. mešťan v Ľubietovej		200	
„ „ Mórič Kellner, c. k. baňský úradník v Ľubietovej		100	
„ „ Pavel Tomášik, školní radca		58	
„ „ Samuel Godra, farár v prostr.-Plachtincech. ²⁾		100	
„ „ Ondrej Palko st., kupec v L. Sv. Mikuláši		50	
„ „ Ján D. Makovický, spravca hl. školy v L. Sv. Mikuláši		25	
„ „ Jozef Kováč a Ondrej Stodola, kupci v L. Sv. Mikuláši		25	
S ú č e t		2158	

¹⁾ Uzavretím potisského distr. Conventu v R.-Sobote 1865 pod č. XII. d. podpora zo strany Districtu všetkým Gymnasiám odpadla. Následkom toho sl. a vel. Seniorát Gemerský vyzval svoje cirkve, aby ztratu túto Rožnavskému a V.-Revúckemu Gymnasiu novými obetami vynahradiť hľadeli. Na požiadanie Gymn. Výboru Dv. p. Štefan Homola, farár na Rybníku, ochotne vzal na seba jednatelstvo, i podarilo sa mu doteraz už vyše 500 zl. z čiastky pojsitiť z čiastky v hotovosti sossbierať. — K tomu nie bez prospechu obrátili sme sa s osobitnými pripisami i na jednotlivých dosvedčených našincov po druhých stranách. Základiny a ročité príspevky zo Zvolenského Senioratu sobral i ešte sbiera Dv. p. A. H. Krémery, farár v Garamseku; zo Senior. Liptovského Vysokouč. p. I. D. Makovický, spravca hl. školy v L. Sv. Mikuláši.

²⁾ Tento ctihodný a zaslúžilý národovec píše nám o dňa 4 Júlia 1865 medzi iným toto: „Čo sa sľúbi, to sa má aj splniť, a tak posielam Vám tých sto, 100 zl. r. č. pre Vaše Gymnasium. To sa má opatrovať jako základina Godrovská, ktorá ešte ta ďalej sa rozmnoží. Ale si mnoho nesľubujte, lebo ja nie som v tom položení, žeby bol mohol veľa nasbierať; medzi tým do 1000 zl. r. č. ufať za môžete. Keby len sto toľko podávali, tak by ste predca hodnú sumičku dostali. Veru by Revúčanov obetovosť zaslúžila, aby hojnejšie, jako dosiaľ i od vzdialenejších Slovákov podporovaná bola.

2) Stále ročité príspevky :

	zl.	kr.
Pl. t. pán Ondrej Tóth, stol. pravotár	8	
„ „ Ľudov. Aug. Gal, farár v Dl.-Lúke	5	
„ „ Pavel Buro ml., učiteľ	1	
Sl. mesto Veľká Revúca	700	
Vzn. cirkev ev. a. v. Brádko	4	
Pl. t. pán Ján Toman, učiteľ na Babinci za 5 rokov po	3	
„ „ Ján Vredík, učiteľ kyjatický za 5 r. po	2	
„ „ Ján Klincko, uč. na Melegheďi za 5. r. po	1	
„ „ Ján Hurray, farár na Kyjaticach za 5 r. po	5	
Vzn. cirkev Kyjatická	3	
Pl. t. pán Pavel Langhoffer, učit. na Španinpoli za 4 r. po	5	
„ „ Ján Blatnický, učit. v Ponikách	3	
„ „ Gabriel Balkovic, notár v Ponikách	3	
„ „ Sámuel Ruttkay, farár v H.-Mičinej	6	
„ „ Michal Jančo, farár na Chrochoti	1	
„ „ Matej Kosec, farár v Ponikách	1	
„ „ Ľudovít Kiszely, hostinský,	2	
„ „ Gabriel Izák, pomocný kňaz v Ponikách	2	
„ „ Sámuel Medveczký, učit. vo V.-Slatinej	2	
„ „ Ondrej Javor, farár na Očovej	2	
„ „ Sámuel Boďorovszký, hl. slúžny v B.-Bystrici	5	
„ „ Jozef Ránto, farár na Bystrom pri Rožnave	2	
„ „ Ľudovít Michalovič, učiteľ na Bystrom pri Ratkovej	1	
Sl. mesto Stará-Turá ³⁾	60	
Pl. t. pan Sámuel Makovický, pekársky majster v Slov.-Lupči	1	
„ „ Ľudovít Reuss, stolársky majster v Slov.-Lupči	1	
„ „ Sámuel Püll, kupec v Slov.-Lupči	1	
„ „ Ladislav Grossmann „ „	1	
„ „ Eduard Ličko, učiteľ „ „	1	
„ „ Karol Soltés, ref. pozemných kníh v T.-Sv.-Martine	1	
„ „ Ondrej Červenák, c. k. baňský úradník v B.-Bystrici	10	
„ „ Vendelin Kutlik, tajomník županský v L.-S.-Mikuláši	3	
„ „ Andrej Uličný, zlatník „ „	1	50
„ „ Ján Krivoš, kupec „ „	1	
„ „ Jozef Bella st. mešťan „ „	1	
„ „ Ľudovít Hroboň, farár v Sielnici	1	
„ „ M. M. Hodža, Sup.-Vikár,	3	
„ „ Ján Francisci, župan liptovský	10	
„ „ Ľudovít Ballo, lekárnik v L.-S.-Mikuláši za 6 r. po	2	
„ „ Peter Augustiny, kupec v L.-S.-Mikuláši	1	
„ „ Adolf Makovický, lekár v L.-S.-Mikuláši za 10 r. po	2	
„ „ Ján Kmet, farár vo V.-Paludzi	2	
S ú e t	870	50

³⁾ Vyslanstvo od sl. mesta Starej-Turej dňa 9-ho Aug. b. r. vo Sv.-Martine v čas shromaždenia Matice Slovenskej odovzdala B. Bystrickému katolíckému a Veľko-Revúckemu evanjelickému Gymnasiu po 60 zl. r. č. s tým osvedčením, že summy tieto, ako úroky od 1000 zlatových základia oboj Gymnásiám i na budúcnosť byť poistené tak, že slavné mesto bude mať právo odporúčať do alumnie chudobných poriadnych žiakov. Tak, tak mesta slovenské! — Týmto spôsobom založíte najistejší základ cirkevného i národného blaha a uvičete sa najkrajší venec trvanlivej slávy, — dávajúc pri tom utešený dôkaz kresťansko — bratskej lásky a snažlivosti! —

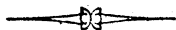
3) Obete raz na vždy:

	zl.	kr.
Vzn. Cirkev v Krompachu	1	—
„ „ v Smolníku	4	20
Pl. t. pán Dániel Kollény, farár v Kulpíne	20	—
Sbierka vo Vzn. Cirkvi Sl. Aradačskej	30	—
Pl. t. pán M. Miloslav Bakuliny, služny,	10	—
„ „ Samuel Bodorovský, hl. služny	5	—
„ „ Ján Jesenský	5	—
„ „ Ondrej Brózik, farár vo Veličnej	—	50
„ „ Juraj Toček	3	—
„ „ Martin Čulen, gymn. Spravca v B.-Bystrici	1	—
„ „ Samuel Novák, Čensnior a farár v D.-Kubíne	3	—
„ „ Franko Blaho	1	—
„ „ Jozef Škultety	1	—
„ „ Štefan Kováč	1	—
„ „ Jozef Bielek	1	—
„ „ Ján Prekopa	2	—
„ „ Ondrej Hodža, Senior a farár v Sučanoch	2	—
„ páni J. K. S. K. dolňozemci	10	—
Vzn. Cirkev Ajka a Kert za Dunajom	2	—
Filiálny Spolok Gust. Ad. v Soprone	20	—
Pl. t. pán Samuel Medvecký, farár vo V.-Slatinej.	5	—
Vzn. Cirkev Drienovská	12	—
Pl. t. pán Dr. Mil. J. Hurban, Senior a farár v Hlubokom 10 pruských toliarov	17	10
Vzn. Cirkev Rykynčice	6	20
Magistrát sl. kr. mesto Budína	4	30
Od podporovny potisskej 25 zl. zadunajskej 2 zl. všeobecnej 20 zl. spolu	47	—
Potisská helv. Superintendentia	5	—
Sbierka vo Vzn. Cirkvi Garanseckej	31	—
Pl. t. pán Viliam Pauliny-Tóth	21	32
„ „ Pavel Dobšínský ml., farár v Drienčanoch	2	—
Preddunajská helv. Superintendentia	5	68
Sbierka vo Vzn. Cirkvi Hodrušskej	5	—
Pl. t. p. Gustáv Radvansky, statkár	5	—
Druhá sbierka v Slov.-Aradači	14	—
Sbierka v Sl. a Vel. Seniorate oravskom zavedená kroz Vel. p. Čtiboha Zoch, a síce: a) V cirkvi Veličanskej: pl. t. p. Dán. Janovic, sen. inspector 4 zl. Ondrej Brózik, farár 1 zl. Obec Bysterec veľký 2 zl. Obec Poruba 2 zl. mesto Veličná 3 zl. Obec Zábřež 1 zl. N. Ferjenčík 50 kr. Bujdoši 10 kr. b) V Cirkvi Istebnanskej: Ján Kmety, farár 1 zl. Obec Párnica 1 zl. Obec Istebne 1 zl. cirkevná kassa Isteb. 1 zl. c) V Cirkvi Jasenovskej: Čtiboh Zoch, far. a Sen. 5 zl. Cirkev 3 zl. Obec 4 zl. Spolu	36	60
	339	90

Súčet

	zl.	kr.
Strana prenesená	339	90
Z fundatie bl. p. Št. Klementisa pri Cirkvi Chyžňanskej zvyšok na r. 1864	5	—
Filiálna Cirkev Prihradzany	1	—
Pl. t. pán Štefan Homola, farár v Rybníku na vypl. dluhu za vypch. ptáky	12	—
” ” Peter Kellner, hl. slúžny, tým istým cieľom	6	—
Zo sl. a vel. Senioratu Nitrianskeho: Cirkev Senická 21 zl. 80 kr Brezovská 8 zl. 62 kr. Sobotište 5 zl. ostatok ostatnie cirkeve. Spolu	59	68
Vzn. Cirkev slov. v Modre	33	—
Z predstavenia divadeln. v Hrádku	10	23
Sbierka zavedená kroz Dv. p. Štefana Homofu, v Senioráte Gemerskom	36	50
Druhá sbierka z Oravy, zavedená kroz vel. p. Ctíboha Zoch, v Cirkvi Dol. Kubínskej: pl. t. p. Elek Čaplovič, hl. slúžny 5 zl. Ján Bencúr, slúžny 5 zl. Michal Chlúda, jurassor 3 zl. Cirkev Dol. Kubínská 3 zl. Samuel Novák, farár D. Kubínsky 3 zl. Vendel Bruck, Direktor grunt. knih 3 zl. Ján Matúška, úradník pri stol. súde 2 zl. N. N. 1 zl. N. Michna 1 zl. N. Margóczy 1 zl. Adeodat Bajčí 2 zl. Arpád Kubíny, hl. slúžny v Tvrdošine 3 zl. Ján Matuga, jurassor tamže 2 zl. Mesto Tvrdošin 3 zl. Jistý známy 1 zl. Obec Záskaľia 1 zl. k predešlým; Obec Jasenová 80 kr. Spolu	39	80
Druhá sbierka v Cirkvi Hodrušskej	4	40
Od Stuttgartskeho hl. Spolku Gust. Ad. N. N.	1	93
Pl. t. p. Ľudovít Elek, slúžny	—	50
” ” Ján Faluba, učít. na Slizskom	3	—
” ” Ondrej Putra, učít. na Hrušove	1	—
” ” Vitališ Kovač, učít. na Brádnom	2	—
Vzn. Cirkev Nižno-Skálnická	5	—
Pl. t. p. Baltazár Ružiak, posádkový kňaz	30	—
C. k. Consistorium vo Viedni z nem. slovanských ded. zemí	5	—
Vzn. Cirkev Toržanská	77	92½
Z divadelného predst. v Tisovci	2	—
Pl. t. p. Ján Pachman, Čech sládek na Kokave	26	85
Dve sbierky pri májových plesoch kroz p. K. Štefančok, pokladníka gymn. na zástavy gymn. zavedená	3	—
Z dvoch predstavení divadel. v Ľubietovej	36	35
Pl. t. p. Jozef Kmeť, mešťanosta v Ľubietovej na teraz	12	—
Vzn. Cirkev Batizovská 2 zl. Mengusovská fil. 2zl. Cirkevníci Batizovskí 3 zl. Cirkevn. Lučivňanskí 2 zl. Cirkevn. Gerlachovskí 2 zl. Stólski 1 zl. Spolu	3	—
Z tanečnej zábavy vo V.-Revúci	12	—
Pl. t. p. Ján Kollár, farár na Hrušove	119	45
Vzn. Cirkev Rybnícka na založenie hudobného ústavu	3	—
Cirkevníci vo Ferdinandsbergu na gymnasium 4 zl. na hud. ústav 1 zl.	16	40
	5	—
Súčet	912	91½

	Strana prenesená	zl.	kr.
Pri veselí J. D. Bachata v Pribylnej sbierka		912	91 ¹ / ₂
Pri veselí p. Ad. Zátareckého v Sielnici		22	—
„ „ „ Juraja Kovač, meštana v Pešti		15	—
		11	—
	Súčet	960	91 ¹ / ₂

IV.

Ďalšie potreby.

Ach! tých je veru ešte mnoho. — Šesť tried gymnasiálnych už síce stojí, ale nie celkom ešte pevno. — A kdeže sú ešte ostatné? Budovisko gymnasiálne máme; ale už tohoto roku i pri samom vyučovaní počalo nám byť pritesné. Nad to chýbia nám osobitné svetlice pre knižnicu, múzeum, alumniu atď. Slovom školské stavanie musí byť neomylné rozšírené. I na sbierky k názornému vyučovaniu prírodopisu a na rozličné potrebné stroje a prípravy k silozpytu atď. atď. sme ešte veľmi chudobní. Kto to upevní a dostavia, kto to všetko opatrí? Nikto inší, ako ten, ktorý Gymnásium toto začal stavať: čistý a obetovavý zápal za rozkvet Cirkve a národu! —

Cirkve, mestá, obce slovenské! k Vám je obrátený náš túžobný zrak, k Vám zneje vrelá prosba naša! Uznajte školu túto napospol za svoju, a ja-ko svoju priviňte ju k horúcemu srdcu. — Sjednotené sily vyvedú mnoho! Sjednotenými silami podarí sa pod krátkym časom i túto školu do plného kvetu priviesť. A aby sa to čím skorej stalo, Vám predovšetkým na tom záležať má. — Veď sladké ovocie zo stromu tohoto Vám padať bude k po-žitku, keď zo školy tejto verní, svedomiti a náležite vystrojení delníci k Vám, na dedičnú roľu Cirkve a národu prichádzať budú.

V.

Rozvrh učebných predmetov.

Trieda I.

Náčelník triedny: Gustáv Schmidt.

Náboženstvo: Dra M. Luthera Malý Katechismus: Vysvetlenie
10 božích prik. — podľa rukopisu; bibl. hist. st. zákona;
nábožné piesne. A. H. Skultety.

2 hod.

Latinská reč: Lat. mluvnica dľa Schulca od Em. Černy. Tvaroslovie: pravidelné tvary substantívov a adjectívov so zvláštnymi pravidlami o rodu, počtu, pádoch, sklonovaní a stupňovaní; numerale, pronomen, verbum v nektorých formách, adverbium, praepositio.		
	Zo skladby: bližšie určenie substantiva a verbum.	
	Preklady a písenné práce dľa cvičebnej knihy od Emila Černy. Strán 1—43.	Rud. Homola.
Slovenská reč: Slov. Mluvnica od Fraňa Mráza. Hláskoslovie. Tvorenie slov.— O rozličných druhoch slov; Tvaroslovie. Podstatné, prídavné meno, zámeno, číslovky. Čítanie vybraných článkov, zo slov. Čítanky Em. Černeho. Diel I. Písenné úlohy; rečňovanky.		4 hod.
Maďarská reč: Krátka mľuv. maď. od A. H.; čítanie a z pamäti učenie nektorých kusov; preklady.	A. H. Škultety.	2 hod.
Nemecká reč: podľa Mluvnice českého a nemeck. jazyka v príkladoch od Vlasáka. Čítanie, poznávanie tvarov, prekladanie a z pamäti učenie vybraných kusov.	Pav. Krman.	2 hod.
Zemepis: Výklad zemepisných pojmov a všeobecná miestopisná známosť zeme, podľa rukopisu; hotovenie zemevidov.	Gust. Schmidt.	3 hod.
Počtoveda: Štyri výkony s celými číslami s obyčajnými a desiatočnými zlomkami, podľa Močnika.		
Plocherba: Prímka, uhel, rovnobežnice, troj — a mnohouhelníky a jich vlastnosti, podľa Močnika.	Gust. Schmidt.	3 hod.
Prírodopis: Živočíchopis, podľa stručného prírodopisu v B.-Bystřici *)	Gust. Schmidt.	2 hod.
		20 hod.

Trieda II.

Náčelník triedny: Rudolf Homola.

Naboženstvo: Dra Mart. Luthera Malý Katechismus: vysvetlenie II a III čiastky, podľa rukopisu; bibl. hist. n. zákona; nabožné piesne.	A. H. Škultety.	2 hod.
Latinská reč: Lat. mľuv. od Fr. Šohaja: pravidelné a nepravidelné slovesá. Opetovanie všetkých foriem.		
	Zo skladby: složená veta. — Čítanie a rozloha 55 úloh dľa Čítanky od Fran. Ellendta.	
	Preklady a písenné práce od 1—30	Rud. Homola 5 hod
Slovenská reč: Slov. mľuv. Fr. Mráza; Sloveso; nesklonné čiastky reči; pravopisné pravidlá; Čítanie vybraných článkov zo slov. Čítan. Em. Černeho; písenné úlohy; rečňovanky.	A. H. Škultety.	2 hod.
Maďarská reč: Priveskovanie mien a zámen a časovanie bez-ikové. Čítanie, prekladanie a z pamäti učenie dľa Čítanky od Erdélyi Indali Pétera.		
	Písenné cvičenia.	Sam. Ormis. 2 hod.

*) Sbiery hmyzov.

Nemecká reč: Vzorná cvičení v nem. reči od Al. Dundry, od §. 45—140. — Na zпамät učenje vybraných kusov. Písemné cvičenia.	Pav. Krman.	2 hod.	
Zeme- a dejepis: Nákres dejepisu starovekých vzdelanejších národov s ohľadom na zemepis krajín, podľa rukopisu.			
	Hotovenie zemevidov.	Gust. Schmidt.	3 hod.
Počtoveda: Jednoduché rozmery, trojúdové pravidlo, rávanie od sta, vlaská praktika, váhy, miery, peniaze.			
Merba: Troj — a mnohouhelníky s vypočítaním priestoru; podobnosť trojuhelníkov. Podľa Močníka.	Rud. Homola	3 hod.	
Prírodopis: Ptáci, obožživé, ryby, dľa stručn. prírodopis-u, Počiatky rastlínopisu. Zakladanie sbierok.	G. Schmidt.	2 hod.	
		21 hod.	

Trieda III.

Náčelník triedny: Aug. Hor. Škultety.

Náboženstvo: Deje cirkve krestanskej pred a po reformatii, zvlášte v Uhorsku. Podľa rukopisu.	A. H. Škultety.	2 hod.	
Latinská reč: Skladba od Svobody. De casibus. Opetovanie tvarov. Cornelius Nepos: Lysander Themistokles, Epaminondas, Timoleon, Alcibiades, Hannibal, De regibus, Hamilcar, Cato. Štyri z pamäti.			
	Tyrocinium poëticum: 17 bájok z Aesopa, 130 hexam., 13 úloh z III. knihy.		
	Preklady zo Sýpfla, čís. 33—78. Písemné práce.	Rud. Homola	6 hod.
Slovenská reč: Náuka o vetách a obvetách, podľa rukopisu. Čítanie a rozloha vybraných článkov zo slov. Čít. Em. Cerneho, Diel I. Písemné úlohy; rečovanky.	A. H. Škultety.	2 hod.	
Maďarská reč: Mluvniča, písané svázky, dľa Magyar nyelvten, Sárospatak. — Čítanie, preklady a rečenie úloh dľa čítanky Erdélyi Indali Péter pro III. triedu. Sam. Ormis.		2 hod.	
Nemecká reč: Vzorná cvičení v nem. reči, §. 91—230; bližšie obznámenie sa s formami; z pamäti učenie vybraných básni; písemné práce.	Pav. Krman.	2 hod.	
Zeme- a dejepis: Nákres stredo a novoveku; podľa rukopisu.	A. H. Škultety.	3 hod.	
Počtoveda: Veličiny protivné; počiatky algebri; mocnosti a korene.			
Merba: O kruhu, jeho ploche a homolovitých priesekoch, dľa Močníka.	Sam. Ormis.	3 hod.	
Prírodopis: Nerostopis: od J. Pečírky. Lüčba s úvodom o všeobecných vlastnostiach telies; neorganické slúčeniny, dľa rukopisu.	Sam. Ormis.	2 hod.	
		22 hod.	

Trieda IV.

Náčelník triedny: Sámuel Ormis.

Náboženstvo: Kresťanské viero- mrvoučenie, podľa rukopisu A. H. Škultety.	2 hod.
Latinská reč: Skladba od Svobody: syntaxis verborum; preklady zo slov. na latinské, dľa Sypfla od 1—30 a od 68—78. (2 hod.) Cornelius Nepos a Tyrocinium poeticum spojené s III. triedou. (4 hod.) Rud. Homola.	6 hod.
Slovenská reč: Prosodia a Metrika dľa Fr. Sušila a J. Hollého; čítanie a rozloha vybraných článkov zo slov. Čítanky Em. Černeho. Diel I. Písenné úlohy. Rečnenie. A. H. Škultety.	2 hod.
Maďarská reč: Spojené s III. triedou. Sám. Ormis.	2 hod.
Nemecká reč: Spojené s III. triedou. Pav. Krman.	2 hod.
Zeme a dejepis: Zemepis Uhorska od J. L. Stepána; Dejepis Uhor- ska dľa rukopisu. Hotovenie zemevidov Gust. Schmidta.	3 hod.
Počtoveda: Prestava, zostava, složený rozmer, spolkový miešací a retazový počet. Rovnica s jedným neznámym, dľa Močníka. Sám. Ormis.	3 hod.
Prírodopis: Siloveda: ustrojňá ľuďba, hyboveda, zeme-, vodo-, a vzduchostatika; rieko-, vetro-, zvuko-, svetlo- a teploveda; a o magnetizmu, vatriveda (electricita) a chviloveda, podľa rukopisu. Sám. Ormis.	3 hod.
	<hr/> 23 hod.

Trieda V.

Triedny náčelník: Pavol Krman.

Náboženstvo: Úvod do knih st. zákona. Oboznámenie sa s ob- sahom histor. poetických a prorockých knih, čítanie žalmov a porokov. Pav. Krman	2 hod.
Latinská reč: Prosodia, mythologia, antiquitates. Ovidii Metamorph. Aetas aurea, Gigantes, Lykaon, Deukalion, Phaëton, Cad- mus, Niobe, Philemon et Baucis. Julius Caesar: de bello gallico. Preklady zo slov. a gréck. do latinčiny. Pav. Krman.	6 hod.
Récka reč: Mluvnica récka od Kühnera; z pamäti učenie vybra- ných bájok. Písenné práce. Pav. Krman.	4 hod.
Slovenská reč: Básnictvo: oda, hymna, heroida, elegia, básnic. listy, — epos, drama, selánka, satyra, epigramma, dľa Slov. od Jungmana, písenné práce. Pav. Krman.	2 hod.
Maďarská reč: Skladba dľa rukopisu. — Preklady do maďarčiny; sloh, cvičenia, rečnenie. Sam. Ormis.	2 hod.
Nemecká reč: Neuhochochdeutsche Grammatik von C. A. J. Hoffmann. — Čítanie, prekladanie a prednášanie vybraných článkov z čítanky: Handbuch der deutschen National — Literatur von Viehoff. — Slohové cvičenia. Rud. Homola.	2 hod.

Zeme- a dejepis: Dejiny starého veku. Dľa rukopisu.	A. H. Škultety	3 hod.
Algebra: 4 výkony s celými a zlomkami, následky delby, pomery a rozmery.		
Plochomerba: po homolovité priesecky, dľa Močníka. S. Ormis.		3 hod.
Prírodopis: Luča, dľa rukopisu.— Mineralogia, geognosia a geologia podľa Schoedlerovej knihy prírody. Sam. Ormis.		2 hod.
		26 hod.

Mimoriadne predmety :

1. Krasopis obligátny pre učencov štyr tried pod návodom Gust. Schmidta, týdeňne 2 hod.
2. Kreslenie obligátne pre všetkých žiakov učil Gust. Schmidt, týdeňne 2 hod.
3. Spev učil Rud. Homola týdeňne 2 hod.
4. V hudbe cvičilo sa súkromne viac žiakov.

VI.

Soznam žiakov

podľa tried, mien, rodiska a náboženstva.

Trieda I.

- 1 Abaffy Mikuláš. Torontál, Slov. Aradac. Ev. A. V.
- 2 Albiny Juraj. Gemer-Malohont, Tisovec. "
- 3 Antalík Dániel. Gemer, V.-Revúca. "
- 4 Augustíny Gustáv. Liptov, Sv.-Mikuláš. "
- 5 Barbierik Titus. Liptov, Vyš. Boca. "
- 6 Bencúr Miloslav. Orava. Dol. Kubín. "
- 7 Berač Andrej. Gemer, Ratkova. "
- 8 Bodický Michal. Novohrad, Vereš. "
- 9 Čech Albert. Gemer, V.-Revúca. "
- 10 Chotváš Julaj. Gemer, Mokra-Lúka. "
- 11 Damrély Martin. Gemer, V.-Revúca. "
- 12 Droppa Cyril. Liptov, Štrba. "
- 13 Gazdík Lúdvít. Boršod, Sajó-Kaza. "
- 14 Greguška Juraj. Orava, D.-Kubín. "
- 15 Gröbl Pávol. Hont, Hodruša. "
- 16 Hanes Samuel. Gemer-Malohont, Tisovec. "
- 17 Hrivnák Ján. Turiec, Mošovce. "
- 18 Ivan Andrej. Gemer, V.-Revúca. "
- 19 Jároš Martin. Liptov Hybbe. "
- 20 Klein Béla. Liptov, Hybbe. "
- 21 Klincko Ján. Gemer, Ratková. "

22	Kmeť Matej. Liptov, Malý-Bobrovec	Ev. A. V.
23	Kmeť Milan. Zvolen, Ľubietová.	"
24	Koreň Rudolf. Gemer, V.-Revúca.	"
25	Kostolný Josef. Liptov, Malá-Palúdzka.	"
26	Kováč Andrej. Gemer, Lukovište.	"
27	Kušnierik Andrej. Gemer, V.-Revúca.	"
28	Lang Ján. Liptov, Sv.-Mikuláš.	"
29	Lenčo Andrej. Turiec, Sučany.	"
30	Levay Bertalan. Boršod, Miškovec.	Ev. H. V.
31	Lukaček Jindrich. Taliano, Vincencia.	"
32	Maliak Josef. Gemer, V.-Revúca.	Ev. A. V.
33	Matuga Mórica. Orava, V.-Bysterec	"
34	Medzihradský Juraj. Orava, Medzihradné	"
35	Nudzík Ján. Liptov, Teplička.	"
36	Obrcian Ján. Liptov, Sv.-Michal.	"
37	Pelech Sámuel. Gemer, V.-Revúca.	"
38	Pepich Adolf. Zvolen, Ľubietová.	"
39	Roháč Michal. Gemer, Kameňany.	"
40	Ruman Aurel. Liptov, Kokava.	"
41	Ruman Ján. Liptov, Nem.-Lupča.	"
42	Ružiak Petor. Liptov, Hybba.	"
43	Šklenka Miloslav. Liptov, Sv.-Mikuláš.	"
44	Šestáček Ján. Gemer, V.-Revúca.	"
45	Šimon Karel. Liptov, Sv.-Mikuláš.	"
46	Tráger Josef. Liptov, N.-Boca.	"
47	Urvichiar Štef. Gemer, V.-Revúca.	"
48	Varga Juraj. Gemer, Jel.-Teplica. Ev. A. V., vystál.	"
49	Wenich Wojtech. Gemer-Malohont, Tisovec. Ev. A. V.	"
50	Wenich Julaj. Gemer-Malohont, Tisovec.	"
51	Wiest Andrej. Gemer, V.-Revúca.	"
52	Zoch Stanislav. Orava, Jasenová.	"

Trieda II.

53	Barto Daniel. Gemer, V.-Revúca.	Ev. A. V.
54	Bázovský Mil. Turiec, Sučany.	"
55	Bradofka Frid. Gemer, Kameňany.	"
56	Čech Štefan. Gemer-Malohont, Tisovec.	"
57	Čech Štefan. Gemer, V.-Revúca.	"
58	Faluba Jan. Gemer, Slizsko.	"
59	Gál Ludovít. Gemer, Dl.-Lúka.	"
60	Gemery Andrej. Gemer, Brdárka.	"
61	Halaša Michal. } Orava, Zásكالie.	"
63	Hálasa Andrej. }	"
63	Haluška Pavol. Orava, V.-Bysterec.	"
64	Hankis Albert. Spiš, Poprad.	"
65	Hlaváč Julaj. Gemer, V.-Revúca.	"
66	Hutka Ján. Gemer, Rat.-Bystré.	"
67	Kajal Karol. Gemer, V.-Revúca.	"
68	Kompiš Joz. Liptov, Dovalovo.	"
69	Kováč Pav. Gemer-Malohont, Hačava,	"

70	Kues Karol. Korutnsko, Sv.-Vít.	Rím. K.
71	Kuszy Sám. Liptov, Nem.-Lupča.	Ev. A. V.
72	Lamoš Šimon. Turiec, Lipovec.	"
73	Manica Leopold. Gemer-Malohont, Tisovec.	"
74	Pazar Gust. Gemer, Kameňany.	"
75	Sutoris Juraj. Liptov, Sielnica.	"
76	Šranko Martin. Gemer, V.-Revúca.	" vystal.
77	Štepiťa Ján. Liptov, Ondrašová.	"
78	Tomášik Sám. Gemer, Chyžno.	"
79	Trnkóci Joz. Orava, D.-Kubín.	"
80	Warga Ján. Gemer, Jel.-Teplica.	"
81	Weiszenbacher Ján. Zvolen, Brezno.	"
82	Wester Frid. Gemer-Malohont, Tisovec.	"
83	Zatroch Gust. Gemer, V.-Revúca.	"
84	Zvara Ján. Gemer-Malohont, Tisovec.	"

Trieda III.

85	Bella Andrej Mil. Liptov, Sv.-Mikuláš.	Ev. A. V.
86	Bohuš Ján. Liptov, Trnovec.	"
87	Čech Koloman. Gemer, V.-Revúca.	"
88	Fábry Albert. Spiš, Batizovec.	"
89	Homola Julaj Rud. Gemer, V.-Revúca.	"
90	Kalanda Ján. Gemer, Lipovec.	"
91	Kmeť Martin. Liptov, M.-Bobrovec.	"
92	Kollár Michal. Turiec, Mošovce.	"
93	Kupčok Sám. Zvolen, Brezno.	"
94	Laciak Miloš. Novohrad, Ozdín.	"
95	Lehotský Gustáv. Liptov, Trnovec.	"
96	Rusnák Ludovit. Gemer, Spanopole.	"
97	Salva Karol. Liptov, Nem.-Lupča.	"
98	Sivák Gabriel. Gemer, Sása.	"
99	Tráger Ján. Liptov, Niž.-Boca.	"
100	Wierg Štef. Gemer, Brusník.	"
101	Zoch Pavol, Orava, Jasenová.	"

Trieda IV.

102	Bernát Gustáv. Turiec, Záturčia.	Ev. A. V.
103	Bugar Andrej. Gemer, Brusník.	" umrel.
104	Čány Adam. Zvolen, Lubietová.	"
105	Čipka Andrej. Gemer, Brusník.	"
106	Derenčay Dan. Gemer, Ratková.	"
107	Chotváš Aug. Gemer, Mok.-Lúka.	"
108	Kramár Miloš. Turiec, Sv.-Martin.	"
109	Kučera Pavol. Turiec, Podháj.	"
110	Sivák Štefan. Gemer, Ratková.	"

Trieda V.

111	Banšel Kolom. Novohrad, Mašková.	Ev. A. V.
112	Bodický Sám. Novohrad, Vereš.	"

113 Fábry Ján. Spiš, Batizovce.	Ev. A. V.
114 Kmeť Juraj. Liptov, Sielnica.	”
115 Kolény Joz. Bäckä, Kulpín.	”
116 Kollár Joz. Turiec, Mošovce.	”
117 Miškoci Mich. Turiec, Mošovce.	”

Mimoriadní poslucháči:

118 Lieb Ján. Nitran.	”
119 Čajka Ján, Turiec, Mošovce.	”

VII.

Didaktum.

Vo štyroch triedách platí sa u nás 7, vo vyšších 10 zl. Z celého didaktum prišlo 648 zl. Odpusteno je cele: Jánovi Štepita, Samuelovi Kupčok, Štefanovi Sivák a Jánovi Fábry; z polovice: Titovi Barbierik, Jánovi Varga, Gustávovi Pazár a Albertovi Fábry, spolu 45 zl. Domáci sú od platu napospol vyminení.

VIII.

Štipendia.

Sl. Výbor pre liptovské štipendium vo svojom, dňa 7 júnia 1865. držanom zasadnutí podělil z tohoto štipendium na rok 1865 42 zl. a sice tak: že Gusztáv Lehocký dostal 8, Ondrej Bella a Titus Barbierik po 7, Juraj Kmeť, Matej Kmeť, Gustáv Augustiny a Ján Štepita po 5 zl. Nad to obetoval prednosta spolku 1 dvarinštiak, ktorý valné shromaždenie Bélovi Klein prisúdilo.

V čas zkušky darovali: Dvojct. p. Štefan Homola, farár Rybníčky, 1 zl. Júliovi Homola, a Blah. p. Rudolf Kubáni, Učiteľ Klenovský, 5 zl. Štefanovi Sivák. —

Z daru Velebn. p. Jozefa Viktorina dostali na odmenu pilnosti: Kolo-man Banšell Básne Jána Hollého; August Chotváš Básne J. Hollého; Michal Halaša Lipu. 1862; Albert Fábry Grammatik der slowak. Sprache; Ján Zvara a Pavel Zoch Jon. Záborského Básne Dramatické.

Z daru prof. Pavla Krmana: Stanislav Zoch — pre najporiadnejšiu sbierku hmyzov — Jon. Záborského Básne Dramatické.

IX.

Vedecké prostredky.

a) Knižnica: dobročinnosťou rozmnožená je o 81 sväzkov, a tiež darovali pl. t. páni: Pavel Lovčany 1. Ján Čipkai 54. Karol Stefančok 1. Ján Dvorský, Čech 1. Jozef Slávik, Čech, 2. Slovenská Matica 1. Em. Lauček 1. — Dr. M. J. Hurban 3. Martin Hattala 1, Jozef Maliak 2, knihkupectvo Hartleben 1, Matej Hrebenda 4, A. H. Skultety 6, Spolok čitateľský 1. Jozef Viktorín 1.

Ku zeme- a dejepisu zavďačil sa pán Peter Kellner 32 staršími i novšími mappami; professor G. Schmiedt ale zhotovil veľiký zemevid: Orbis terrarum antiquus.

Vzorky ku kresleniu kúpené za 7 zl. 80 kr.

b) Prírodopisné zbierky: ku nerostopisu: zkamenelé koleno, dúčele a zuby z mastodonta, daroval Velk p. St. Daxner; kus zo zkam. duba dar. p. K. Michalovič; p. E. Pepich 5 a p. Tribus 10 kusov. — Kúpeno: achat hladený, škála tvrdosti s diamantom.

Ku silozpytu: Vatriku (elektriku) staršieho spôsobu daroval p. S. Tomášik; kúpeno: Cartesiansky potápeč, — vlaškovité trubky s podstavkom.

Ku numismatike: 48 kusov peňazov daroval p. E. Pepich. —

X.

Alumnia.

Svet a život náš doteraz ešte najviac len na chudobe stojí. To vidíme i z toho, že prespolní žiaci naši prihlásili sa napospol do Alumnie. Počet chovancov zrostnul u nás toho roku už na 98. Ako známo, hneď od počiatku školy dáva sa tu chovancom statočný obed i večera. A týmto uovým poriadkom dobre poslúžilo sa chudobnej mládeži nielen u nás, ale aj po druhých gymnáziách, kde už tiež otcovskejšia starosť vedie sa o to, aby tie od sto rokov bývalé, naozajné hladovne na poriadnejšie chovany zlepšené boly.

Že Ephor Alumnia, toho roku S. Ormis, -- v stave bol toľku čeliadku nielen opatrit, ale ešte i niečo drobtov zvýšiť: to i teraz ďakovať musíme len štedrej obetovavosti v. c. obecnstva. Preto vyslovujeme i touto cestou všetkým laskavým dobrodincom chudobnej mládeže našej tú najsrdečnejšiu vďaku! —

I. Príjmy. — 1) Zo Supplikatie prišlo :		r. č.	zl.	kr.
Z Tekova, Nitry, Prešporoku a Trenčína			338	66½
Z Novobradu, Velko-Hontu a Zvolena			174	65
Z Turca a Oravy			93	16
Z Báčky, Srieemu a Pešt-Budína			81	—
Z Liptova, Spiša, Šariša, Zemplína, Abaujv. Sabolču, Malo-Hontu a Gemera			386	14½
V strove z Gemera			10	24
2) Obete a sberky v strove, zrne a peniazoch, a síce dľa času ako podochádzaly :				
Z Kamenian 9¼ štvrtky žita a 13 zl. 10 kr. spolu			21	60
Dvojet. P. Ľud. Gál 2¼ štv. zemiakov			—	75
Vdova p. Homolová 2 štv. zemiakov			—	60
Dvojet. p. Ondr. Chotváš 6 štv. zemiakov			1	80
P. Michal Pauer 8 " "			2	40
P. Matej Naudrássy 4 " "			1	20
Z Tisovca prvý voz			28	10
" druhý voz			21	57
" tretí voz			23	10
Z Nandraža			5	40
Z Bystrého pri Ratkovej			16	—
p. Šim. Tomášik 2 štv. zemiakov			—	80
P. M. M. Bakuliny 10 štv. zemiakov			4	—
P. Ján Faluba 1 štv. žita			1	—
Sberka na Rybniku			8	80
V Revúci: Sberatelia Šturman a Maljak			40	69
" Kušnierik a Pelech			19	30
P. J. Gočo z Kamenian 5 štv. zemiakov			1	50
P. J. Jerem " 3 " "			—	90
" " " " 4 " žita			4	—
Šberka v Ratkovej			37	90
Dvojet. p. Pav. Dobšínský st.			2	—
Sberka na Klenovci			5	85
Matica Slovenská			200	—
P. Ondr. Kráľ z Ratkovej			1	70
P. Karol Langhoffer, farár,			1	—
P. Krist. Palugyai			—	40
P. Viest, Senator			1	—
Pani Zvarová a Čechová z Tisovca darovali 10 kusov válaníciiek Pani Th. Gallajová a Kovačová z Ratkovej 2 obrusy				
3) Chovanci platili, a síce :				
18 po 30 zl. 2 na ¼ roka po 15 zl. 1 na 4 mesiace 12 zl. 11 po 25 zl. 1 26 zl. 28 po 20 zl. 6 po 16 zl. 7 po 15 zl. 8 po 10 zl. 2 po 5 zl. a 14 boli bezplatci			1734	—
			Súčet	3271 21½
II. Výdavky celoročné			2800	
			Zvyšok *)	471 21½

*) Sipárení alumn. pod správou mnohov. p. Martina Hruška, senátora, zrostla na 82 kily žita.

S vďačnosťou pripomínáme i to, že Vcl. P. Sámuel Godra, farár v Prostr. Plachtincach,

XI.

Pamäti.

S 1-vým Septembrom počali sme nový školský beh. S rozmnožením tried zrostnul i počet u nás študujúcej mládeže zase o tretinu. A mládež táto, ako to soznam žiactva ukazuje, prišla nielen z blízkeho okolia, ale i zo vzdialených krajov drahej vlasti našej. — Neznáme, ako sa tešili pri pohľadu na mladú túto jarobystrú našu klebetarski posmeváci, ktorí pri otvorení tejto prevej slovenskej vyššej školy potupne nahrávali sa, že sme — vraj — z okolitých cirkvi len samých mendikov posháňali; každý ale rozumný a nepredpojatý vo zrastajúcom počtu mládeže vidí jasný dôkaz toho, že v Cirkvi našej ev. a. v. potreba slovenského Gymnasium vždy živšie cíti sa. —

Dňa 26 Sept. v chráme Božom, po nábožnom speve, modlitbe a prímluve spracovanej, vyhlásené sú mládeži zákony školské. Práve v ten čas zavítal k nám vzácny a milý hosť, Dr. Weber z Bavorska, farár v Diebachu a Redaktor Cirkevno — politických Novín „Freimund,“ — ktorý cestujúc Slovenskom, aby tunajšie cirkevné pomery bližšie poznal, prišiel až k nám. Prehliadnuc bystrým okom všetky gymnasiálne triedy, poznamenal medzi iným, že tu 10 — 12 roční šuhajci väčšiu schopnosť ukazujú k latinčine, ako u nich. Po návrate do vlasti uverejnil svoj cestopis, kde nás, — čo sme sotva len ešte dielo začali, — veru až priveľmi vychválil. —

Dňa 22 Dec. m. a 5 Apr. b. r. po nábožnej vzdelávateľnej príprave požívala mládež gymn. vel. svätosť večere pána.

Od 2 do 7 Febr. držané boly polročné Censúry.

Dňa 30 Mája vyšla mládež gymn. pod novými krásnymi zástavami do blízkej kupele k májovému plesu.

Od 19 — 23 Júnia censúry tak, že každá trieda rano i po poľudni len z jednej známosti zkušovaná bola.

Dňa 27 Júnia Verejná zkuška pred poľudním s V. IV. a III, po poľudni s II. a I. triedou

Dňa 28 Júnia Converter patronátsky, ktorý ustanovil otvorenie VI. gymn. triedy. K budúcu školskému roku ustanovení sú: za spravca Gymnasia Samuel Ormis; za ephora Alumnie Pavel Krman.

Oznam.

Budúci školský rok otvorí sa so Septembrom. — 1, 2 a 3 deň určené sú k úvodným i nápravným zkuškam a ku zápisu; 4-ho počne sa riadne vyučovanie.

aby aj týmto činom dosvedčil, ako mu ústav tento a chudobná mládež na srdci ležia; ku podpore alumnie našej obetovať ráčil celý výnos zo svojho najnovšieho spisu „Petrenčok,“ úprimne a prostosrdečne poznamenajúc: „Teraz kopy sena ani nieto u nás pre suchotu.“ No! tým väčšia vďaka šľachetnému Dárcovi, lebo ako dokladá: „ Ak aspon polovic z toho dostanete, čo mňa stálo (80 zl. r. č.) nuž Vám bude predca pomoc na Vaše Alumneum.“

Slovenská
pedagogická
knihnica
Bratislava